

1. KAKO JE NAPOLEON USTVARIL EVROPSKI IMPERIJ (1. ura)

Preberi besedilo v učbeniku na str. 75 in 76. S pomočjo vprašanj in ključnih pojmov izdelaj miselni vzorec.

1. VZPON NA OBLAST - Kako je Napoleon prišel na oblast? Kdaj je postal cesar?

Mlad general Napoleon Bonaparte, ki je v času revolucije dosegel velike vojaške uspehe (pri 24-ih letih je postal general), je ob podpori vojske in bogatega meščanstva leta 1799 izvedel državni udar in prevzel oblast. Leta 1804 se je okronal za cesarja Napoleona I.

2. BONAPARTIZEM - Katere so bile glavne značilnosti Napoleonovega vladavine, ki jo imenujemo bonapartizem?

Državo je vodil sam(ovoljno), s cenzuro in policijo je omejeval svoboščine, nasprotnike so zapirali in preganjali, vseeno pa je obdržal nekatere pridobitve revolucije. Imel je podporo bogatega meščanstva, ki pa sčasoma upade.

3. OBČI DRŽAVLJANSKI ZAKONIK: - Kaj je bilo zapisano v občen državljanskem zakoniku?

- enakost pred zakonom, svoboda dela, varovanje zasebne lastnine (dokončna odprava fevdalizma).
- ločitev cerkve od države
- davčne reforme in prenova šolskega sistema.

4. KOALICIJSKE VOJNE: Zakaj je prišlo do koalicijskih vojn? Katere države so bile nasprotnice Francije in zakaj?

V času revolucije je Francija, tudi z Napoleonovo pomočjo, porazila Avstrijo, ki je s pomočjo Prusije napadla Francijo. Napoleon pa je kmalu opustil obrambno taktiko in začel z osvajanjem Evrope. Proti njemu so se v koalicijo povezale Avstrija, Prusija, Rusija in Velika Britanija. Sprva so države Francijo napadle, ker so želele zaustaviti revolucijo, kasneje pa so borile (branile pred) proti Napoleonu, ki je želel osvojiti Evropo.

5. NAPOLEONOVA TAKTIKA – Opiši značilnosti Napoleonove vojaške taktike (str. 76, kožnati okvriček levo spodaj)

- vojska je bila sestavljena iz nabornikov in zelo številčna
- dobra organiziranost vojske (korpusi) in taktika hitrih premikov
- vojska se je preskrbovala na ozemlju, ki ga je osvojila (ni bilo potrebno nositi s seboj velikih zalog, zato je bila hitrejša)
- dobre informacijske zveze
- vojaki so napredovali po sposobnost
- priljubljenost Napoleona med vojaki

6. OSVOJENA OZEMLJA (KOALICIJSKE VOJNE) – s pomočjo zemljevida na str. 77 zapiši, katere države je Napoleon osvojil do leta 1812.

Napoleon je osvojil Italijo, Papeško republiko je priključil Franciji, v S in J Italiji pa ustanovil novi državi, ki sta bili Franciji podrejeni. Da bi Avstrijo odrezal od morja, je zasedel ozemlje današnje Slovenije in del Hrvaške (Ilirske province). Na današnjem nemškem ozemlju je ustanovil Rensko zvezo pod francoskim pokroviteljstvom.

7. PORAZ Z VELIKO BRITANIJO – V kateri znameniti bitki so Angleži premagali Napoleona? Kako se je Napoleon odločil, da bo porazil Veliko Britanijo?

V tretji koalicijski vojni se je Napoleon boril le še proti Veliki Britaniji. Le ta je bila na morju močnejša, v bitki pri Trafalgarju so bili Francozi premagani. Napoleon se je zato odločil, da bo proti

Veliki Britaniji uvedel CELINSKO ZAPORO (prevod vsakega trgovanja z VB), s čimer jo je hotel gospodarsko uničiti.

2. TRI USODNE NAPOLEONOVE NAPAKE (2. ura)

Preberi besedilo na straneh 77 in 78. V zvezek odgovori na vprašanja.

1. Naštej tri usodne Napoleonove napake.

To so bile: celinska zapora proti Veliki Britaniji, bojevanje na Pirenejskem polotoku in pohod proti Rusiji.

2. Pojasni pojem CELINSKA ZAPORA (proti kateri državi jo je Napoleon uvedel, kaj je želel s tem doseči, zakaj mu ni uspelo).

Celinska zapora je bila naperjena proti Veliki Britaniji, ki je Napoleon ni uspel vojaško poraziti. Z njo je želel Veliko Britanijo gospodarsko oslabiti, saj je vsem podrejenim državam prepovedal trgovati z Veliko Britanijo. Velika Britanija je svoje gospodarstvo rešila s trgovanjem s kolonijami, zato Napoleonov načrt ni uspel.

3. Pojasni pojem TAKTIKE POŽGANE ZEMLJE (kdo je uporabil to taktiko, zakaj je bilo to usodno za Napoleonovo vojsko, kakšen so posledice te taktike za njegovo vojsko).

Napoleon je leta 1812 napadel Rusijo, da bi jo kaznoval, ker ni upoštevala celinske zapore proti Veliki Britaniji. Čeprav je sprva dosegel nekaj zmag nad rusko vojsko, ruske vojske ni mogel poraziti, ker so Rusi uporabljali taktiko požgane zemlje. To pomeni, da so ob umiku vse požgali (vasi), tako, da Napoleonova vojska (če se še spominjaš je čete oskrbovala na način, da so vzeli prebivalstvu krajev, kamor so prišli) ni mogla dobiti hrane, niti ničesar drugega. Potem je prišla še huda ruska zima in Napoleon je moral ukazati umik vojske iz Rusije. Njegova armada je utrpela velikanske izgube.

4. Kdaj je bil Napoleon dokončno poražen (katerega leta in ime bitke), kakšna je bila njegova usoda?

Napoleon je bil premagan v bitki pri Leipzigu, leta 1813. Premagala ga je vojska Prusije, Rusije, Avstrije, Velike Britanije in Švedske.

Napoleon se je po porazu moral odreči prestolu, izgnan je bil na otok Elba. Leta 1815 pa je uspel še enkrat priti na oblast, vendar ga je koalicijska vojska pri Waterlooju dokončno premagana. Za kazen je bil odpeljan na otok Svete Helene (poglej, kje leži!), kjer pa je kmalu umrl (bil naj bi zastrupljen).

5. Razmisli - zakaj, meniš, so nekateri Napoleona občudovali, drugi pa sovražili?